

In 2022 was het protocol voor DNA-afname op een politiebureau in Nederland strikt gereguleerd en gebaseerd op de **Wet op de DNA-onderzoeken bij veroordeelden** en andere relevante wetgeving, zoals de **Wet op de lijkbezorging** en het **Wetboek van Strafvordering**. Hieronder volgt een overzicht van het protocol zoals dat in 2022 van toepassing was:

- **Wettelijke grondslag:**

- DNA-afname mocht alleen plaatsvinden in specifieke situaties, zoals bij verdachten van misdrijven waarop een gevangenisstraf van **4 jaar of meer** staat (bijvoorbeeld geweldsdelicten, zedendelicten, of zware vermogensdelicten).
- Voor veroordeelden van ernstige misdrijven was DNA-afname verplicht op grond van de **Wet op de DNA-onderzoeken bij veroordeelden**.
- DNA kon ook vrijwillig worden afgestaan, maar dit moest expliciet worden vastgelegd met schriftelijke toestemming.

- **Procedure bij afname:**

- **Identificatie:** De identiteit van de persoon werd vastgesteld (bijvoorbeeld via een identiteitsbewijs of vingerafdrukken).
- **Informatieplicht:** De verdachte of veroordeelde werd geïnformeerd over het doel van de DNA-afname, de procedure, en de rechten (bijvoorbeeld het recht op bezwaar of het recht op vernietiging van het DNA-profiel in bepaalde gevallen).
- **Methode:** DNA werd meestal afgenomen via een **wangsluimvliesmonster** (met een wattenstaafje langs de binnenkant van de wang). Dit is een niet-invasieve methode en werd uitgevoerd door een daartoe bevoegde functionaris, zoals een politieagent of een forensisch medewerker.
- **Hygiëne en steriliteit:** De afname gebeurde met steriele instrumenten om contaminatie te voorkomen.
- **Registratie:** Het monster werd geregistreerd met een uniek identificatienummer en verzegeld in een speciale envelop of buisje om de integriteit te waarborgen.

- **Rechten van de betrokkene:**

- Verdachten konden bezwaar maken tegen de afname, maar dit werd meestal overruled als de afname wettelijk verplicht was.

- Bij vrijspraak of seponering van de zaak kon de betrokkene verzoeken om vernietiging van het DNA-materiaal en het bijbehorende profiel uit de DNA-databank.
- **Opslag en verwerking:**
 - Het afgenomen DNA-materiaal werd naar het **Nederlands Forensisch Instituut (NFI)** gestuurd voor analyse.
 - Het DNA-profiel werd opgenomen in de **Nederlandse DNA-databank voor strafzaken**, tenzij de betrokkene niet werd veroordeeld en vernietiging werd aangevraagd.
 - Het fysieke DNA-materiaal werd na analyse vernietigd, maar het digitale DNA-profiel bleef in de databank voor vergelijking met sporen van onopgeloste misdrijven, afhankelijk van de wettelijke bewaartermijnen.
- **Toezicht en privacy:**
 - De afname en verwerking van DNA vielen onder strikte privacyregels (AVG en specifieke wetgeving). Het NFI en de politie moesten zich houden aan protocollen om misbruik te voorkomen.
 - Toezicht werd gehouden door onder andere de **Autoriteit Persoonsgegevens** en interne controlemechanismen binnen de politie en het NFI.
- **Uitzonderingen:**
 - Bij minderjarigen of personen met een verstandelijke beperking waren aanvullende voorzorgsmaatregelen van toepassing, zoals de aanwezigheid van een ouder, voogd of advocaat.
 - In spoedeisende situaties (bijvoorbeeld bij een lopend onderzoek naar een ernstig misdrijf) kon DNA-afname sneller worden uitgevoerd, maar altijd binnen de wettelijke kaders.

Dit protocol was gebaseerd op richtlijnen van de **Politie**, het **Openbaar Ministerie**, en het **NFI**, zoals vastgelegd in 2022. Als je specifieke details nodig hebt over een bepaalde situatie of locatie, laat het me weten!